

אפגניטון

בטאון העדה האפגאנית

יוצא לאור ע"י ועד עדת עולי אפגניסטאן ת.ד. 5268 ירושלים 91052

דברי ברכה

הרב צבי סימן-טוב
שליט"א
רב העדה

קהל עדתינו באשר הם מקדמים בברכה מרובה את כינונו של ועד העדה בירושלים תובכ"א, אשר נוסד לפני קרוב לשני יובלות בשנים, ע"י רבני, זקני ונכבדי העדה למטרת, עזרה סיוע וקידום צרכי העדה הכלליים והפרטיים, כאשר את כלל פעולותיהם המבורכות ליותר השאיפה והמטרה לשמר ולהנחיל לדורות הבאים את מסורת העדה, אורחות חייה, מנהגיה ותורתה ברוח ישראל סבא, ואכן זכו לסייעתא דשמיא כאשר פעלו מתוך מסירות ונאמנות ותרמו רבות לביסוס וקידום ענייני העדה בחומר וברוח אשר תוצאותיהם ניכרים וידועים עד היום הזה.

עתה עם כינונו של הוועד ע"י צירופם של אנשי מעשה ופעילים ידועים אשר מאחריהם שנים רבות של עשייה ציבורית עשירה בקרב העדה ומחוצה לה. אנו תקווה ותפילה כי בעז"ה בכוחות משותפים נזכה לתנופה מחודשת של פעילות מבורכת להמשיך את שליחותם של מייסדי הוועד זצ"ל, ויבדלו לחיים טובים אלה אשר עימנו היום, לטובתם ולרווחתם של בני הקהילה ברוחניות ובגשמיות. יהי ה' עימכם ובכל אשר תפנו תשכילו ותצליחו אמן.

וכבר הורגנו רבותינו: כל המזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו. ולעורכי הבטאון ברכה מיוחדת במשימתם האחרת והעדינה בהביאכם את דבר העדה במסגרת מכובדת זו בתיבתכם ביטוי הולם ברוח ישראל סבא למתרחש בקהילתנו לטובה ולברכה אכ"ה.

בברכה וכבוד רב

צבי סימן טוב

בני ברק

"מלמד שהראהו הקב"ה לאדם הראשון
דור דור ודורשיו דור דור ופרנסיו"
ילקוט שמעוני תה"פ ב

ממשנתם של רבותינו

הרב יוסף גרג'י זצ"ל

"כִּי אִם בְּתוֹרַת... חֲפָצוֹ וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְלֵילָה:" (תהילים א' ב')

ותדע בני ידלי חזיבי, שהמאות שלנו דומים כמחרוזת של מרגליות, שאם נחתך ונפסק החוט, לריד שתתדל ותחליף את החוט לגמרי. תדע לך ודאי זה החוט נחלץ כוחו, שאם אתה קושר אותו החוט ובוטח בו, ודאי בעוד איזה ימים ינתק ויאבדו כל המרגליות. כן הדבר הזה צנמשל, המרגליות הם המאות והחוט הוא הנאמנות והיראה מהשם יתברך. שאם נפסק כלומר נתמעט האמונה והיראה, ופתאום אוחך פעם אחת זהו תחלת פתח הנאות של היצר. תשתדל להחליף החוט, כלומר תשוב בתשובה גמורה כמו שעברת על עון החומר ותהיה נגד עיניך תמיד לשון בתשובה ואם מזה בל לידך אל תתגאה, שמה לא תקבל שכר. כמו שכתבו זמנ' אבות, ואל תאמן בעלמך עד יום מותך. ותמיד שים לך קביעות בספרי מוסר.

מתוך ספרו של רבי יוסף גרג'י "עדות ביהוסף" על תהילים

דבר המערכת

לקוראנו הנכבדים
ברכת שנה טובה

מוגש לכם בזה עיתון ועד העדה האפגנית בירושלים, שנועד להיות אחד מהכלים לשמור מורשת העדה, ואמצעי קשר וגשר בין בני העדה באשר הם.

הנושאים שיועלו באפגניטון, יכוונו בע"ה להשיג את שתי המטרות החשובות שיועדו לו, והם יעסקו בעיקר בתחומים הבאים:

- * ידיעות על הנעשה בקהילות יהודי אפגניסטאן.
- * ענינים הקשורים להוי ולמורשת העדה.
- * דמותם של אישים מהעבר.
- * פעילותם של אנשי רוח ואנשי מעשה מבני העדה כיום
- * מדור לקוראים.
- * פינת המטבח האפגני.

כיון שטיפוח הקשר בין בני העדה הוא בעל חשיבות רבה בענינו, אנחנו מצפים למעורבות של הקוראים בכתיבה, הצעת חומר, תיעוד וכל סיוע שיביא להרחבת תחומיו ובסוסו של אפגניטון.

אנו מתפללים שיהיה ה' נוכח דרכנו ויקוים בנו:
"וכל אשר יעשה יצליח"

בברכה

כתיבה וחתימה טובה

לבני עדתנו

ולכל בית ישראל

המערכת

מר ראובן קשאני

נשיא כבוד של העדה

בשנת תרפ"א (1926) הוקם בירושלים הוועד הראשון של עולי אפגניסטאן, הרב יעקב סימן-טוב זצ"ל, סבי זקני, נבחר לראש העדה ולוועד נבחרו טובי העדה הבאים:

מר בנימין גול שאולוף - יו"ר הוועד

מר יוסף גרג'י - סגן יו"ר

מר מיכאל אליאס - מזכיר

מר שלמה רבי - סוכן

מר דניאל גול - (לימים נשיא העדה)

מר אהרון בביוף

הוועד המכובד הזה יצר את הבסיס הארגוני של המפעלים המבורכים שנעשו בעדה, שבחלקם מתקיימים עד היום.

אני מברך את הוועד החדש שישכיל ללכת בדרכי האבות המיסדים, יהיה ער לצרכי העדה כיום וד' יצליח דרכם.

הגני מברך בזה את קהל אחינו ואחיותינו בארץ ובתפוצות, בברכת שנה טובה ומאושרת מראשית השנה ועד אחרית שנה.

כתיבה וחתימה טובה, תזכו לשנים רבות נעימות וטובות אמן.

ידיעון הועד

ב-ו' באב השנה התקיימה אסיפה של בני העדה, בבית-הכנסת "ישועה ורחמים" בירושלים. המשתתפים בחרו ועד של שנים עשר חברים שיטפלו בצרכי העדה. להלן חלק מהנושאים שנדונו באסיפה:

א. מצב נכסי העדה - כיון שבשנים האחרונות לא היה ועד נבחר, נזנחו פעולות שנדרשו לצורך שמירת נכסי העדה בבעלות העדה. בחלקת הקבורה בהר הזיתים נדרשות פעולות שיקום ושימור. נבחר ועד לענייני גחש"א שיטפל בנושא זה, וביתר העניינים הקשורים בחסד של אמת.

אנחנו שמחים להודיע שהרב רפאל בקשי, ומר אריה יונה שנבחרו לוועדה זו היו זריזים במלאכתם. שטח הקבורה נוקה, וכל המצבות השבורות שוקמו. הועד מבקש מכל מי שבבעלותו או בבעלות קרוב משפחתו חלקה בהר-הזיתים, או המעוניינים לרכוש חלקות, שיפנו לרב רפאל בקשי. ת.ד. 57340 י-ם טלפקס: 02-5322395 נייד: 054-944043

ב. מפעלי עזרה הדדית - המצב הכלכלי שפוגע כיום בצבור הרחב, אינו פוסח על בני ערבתנו. לכן נדרשת פעולה מרוכזת ומסודרת לתמיכה בנוקדי העדה. בהודמנות זו צריך לברך את כל מי שעסק בנושא חשוב זה עד כה. בנושא מלגות - כנראה שאנחנו העדה היחידה שאינה עוסקת בכך באופן מסודר. ועדת מלגות תעסוק מעתה בנושא זה והיא תהיה פתוחה לכל בני העדה באשר הם. באפגניתון מס' 2 נביא בעז"ה פרטים בנושא זה.

ג. שימור מסורת העדה - כל עדה האוהבת את מורשתה, עושה למען שימורה, לא רק לצורך עצמה, אלא גם כדי להנחיל את מנהגיה אל תוך מרקם התרבות של כלל העדות המתחדש בימינו. ב"ה נעשו עד היום פעולות מבורכות בתחום זה כיוזמתם הפרטית ואף בממונם של יחידים. אך עדיין אין זה מספיק. ב"ה יש בעדתנו ת"ח גדולים, ובני-ישיבות רבים, ראוי להקים כתב עת תורני שיביאו בו את פרי עיונם. כמו כן צריך לעודד את העוסקים בחקר המסורת וההוי התרבותי-חברתי המיוחדים לעדה, לא רק כערך תיעודי, אלא גם כדי ללכת לאורם המפואר.

ד. קשר עם בני העדה - בני העדה נפוצים כיום על פני כל הארץ ומחוצה לה. דעותיהם ואורחות חייהם מגוונים ושונים. אך אעפ"כ רב השווה מן השונה ואפשר לומר: "ועמך כלם צדיקים". אצל רחוקים כמו אצל קרובים מבעבעים וזיקה וגעגועים להוי ולמסורת של בית אבא, למנהגים, לשירים, לניבים המיוחדים והיפים, למטבח, לנכבדים ולדמויות המפוארות ששמשו את העדה.

בנושא זה הועד שם לו מטרה לחזק את הזיקות הללו, והוא גם יפעל להרחיב את חוג האנשים המגלים ענין במורשת העדה, ומוכנים לפעול לקידום מסורותיה. לגבי הקשר עם הקהלה בניו-יורק, נבחר ועד שיחזק את הקשר הקיים.

לאחר שנידונו הנושאים הנ"ל ונושאים אחרים, בחרה האספה ועד מגוון מבחינת גיל ותחומי עיסוק לקידום המסורות הנ"ל.

1. מר צבי גול - יו"ר	7. הרב משה יודי - חבר
2. הרב שמואל יצחקי - גזבר	8. מר אשר מישאלי - חבר
3. הרב רפאל בקשי - יו"ר גחש"א	9. מר אריה סימן טוב - חבר
4. מר יוסף כהן - מזכיר	10. הרב עקיבא עמרם - חבר
5. הרב רפאל בצלאל - חבר	11. מר יצחק קשאני - חבר
6. מר אריה יונה - חבר	12. הרב חיים שער - חבר

נבחרה גם ועדת ביקורת וחבריה הם:

1. מר אריה גול
2. מר אלנתן יקותיאל
3. מר יצחק סימן טוב

האספה נחתמה בבחירתו של מר ראובן קשאני לנשיא כבוד של העדה. האסיפה השמיעה דברי הוקרה למר ראובן קשאני על מפעלו בתחום אסוף, שמור וחקר מסורת העדה ותרבותה, שנמשך כחמישים שנה, ועוד ידידיו רב לו.

כה לחי.

הישיבה הראשונה של הועד החדש.

במוצש"ק ואתחנן, י"א באב תשס"ג, התכנס הועד לישיבה ראשונה. היו"ר צבי גול דווח על המצב הקיים, על הפעולות שנעשו עד כה, ועל הנושאים שיש לטפל בהם בדחיפות.

הישיבה בחרה שלושה חברים לניהול ענייני העמותה והם:

1. מר צבי גול (בן המנוח אבא גול ז"ל)
2. הרב שמואל יצחקי (חבר במועצת עיריית ירושלים)
3. הרב רפאל בקשי

הוחלט גם על הקמת הועדות הבאות:

1. ועד לענייני גחש"א - הרב רפאל בקשי, מר אריה יונה
2. קשרי חוץ - הרב עקיבא עמרם, מר אריה ס"ט
3. מלגות
4. גמ"ח
5. מערכת עיתון - מר יצחק קשאני, הרב רפאל בצלאל, מר יוסף כהן

6. ועדת תרבות

כדי לחזק את הקשר בין בני העדה, הוצע לקיים פעולות תרבות, כגון: שבתות עיון, כנסי חגים, תערוכות ועוד. הועד קורא לכל מי שיש עמו הצעה או רעיון לפעילות תרבותית-חברתית, שיפנה אלינו: ת.ד. 5268 מיקוד 91052 ירושלים, ותרומתו תבורך.

עניי עירך קודמים

כמידי שנה נחלק גם השנה מתנות לחג למשפחות נזקקות מאיזור ירושלים והסביבה. בקשות יש להפנות למר צבי גול ת.ד. 5268 ירושלים.

אנו מבקשים מכל בני העדה הנדיבים, להעביר תרומותיהם (נדבת חג) כפי שהיה נהוג בעדתנו מימים ימימה.

את התרומות יש להעביר ע"ש ועד יהודי אפגניסתאן ת.ד. 5268 י-ם. קבלה תשלח ע"פ הכתובת שתצוין על גבי המעטפה.

כל תרומה תתקבל בברכה, והתרומות יגדילו את תמיכתנו במשפחות הנזקקות.

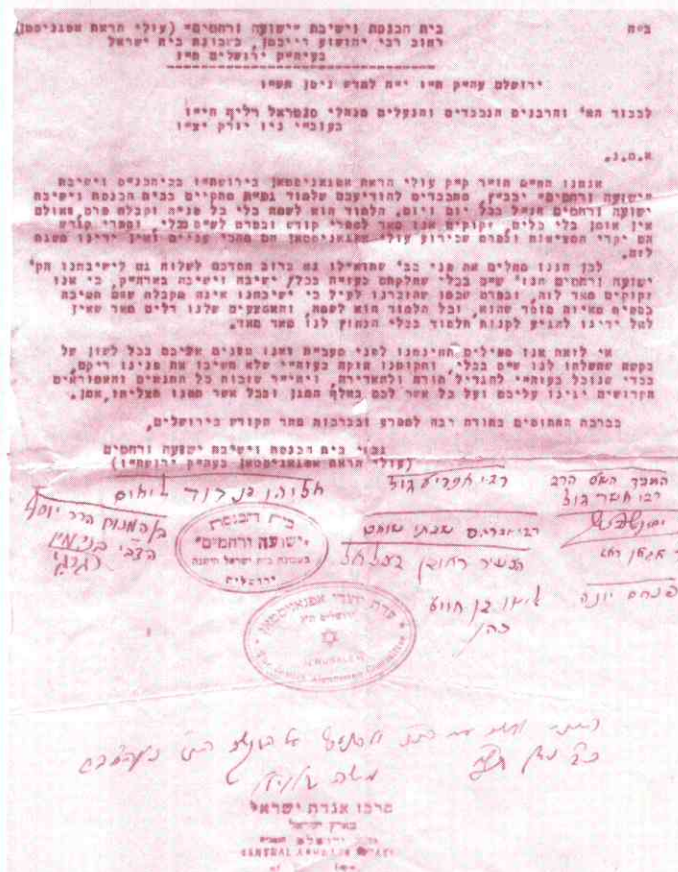
תודה מיוחדת לאנשי הקהילה בניו-יורק אשר מעבירים אלינו באמצעות מר גד שלמה, תרומה נכבדה המסייעת לנו לחלק מזון למשפחות הנזקקות.

תלמידים י-ש-ש"ס איך

כבית הכנסת "ישועה ורחמים" הוקמה ישיבה לבני העדה, תלמידים היו, אך ש"ס לא היה בו. פרנסי העדה התגיסו כולם כדי להשיג ש"ס לישיבה. המכתב שלפניכם מלמד על המצב הכלכלי בתום מלחמת העולם השנייה, ועל החרדה של פרנסי העדה לחנוך הבנים.

לכבוד הא' והרבנים הנכבדים והנעלים מנהלי סנטראל רליף הי"ו
בעוב"י ניו יורק יצ"ו
א.מ.ג.

אנחנו הח"מ חור"ר ק"ק עולי הראת אפגאניסטאן בירושת"ו
בביהכנ"ס וישיבת "ישועה ורחמים" יכב"ץ, מתכבדים
להודיעכם שלמוד גפ"ת מתקיים בבית הכנסת וישיבת
ישועה ורחמים הנ"ל בכל יום ויום. הלמוד הוא לשמה בלי
כל פניה וקבלת פרס, ואולם אין אומן בלי כלים, וזקוקים אנו
מאוד לספרי קודש ובפרט לש"ס בבלי, וספרי קודש הם
יקרי המציאות ובפרט שכידוע עולי אפגאניסטאן הם מהכי
עניים ואין ידינו משגת לזה. לכן הננו מחלים את פני כב'
שתואילו נא ברוב חסדכם לשלוח גם לישיבתנו הק' ישועה-
ורחמים הנז' ש"ס בבלי שחלקתם בעזה בכל ישיבה
וישיבה בארה"ק, כי אנו זקוקים לזה מאוד, ובפרט שכמו
שהזכרנו לעיל כי ישיבתנו אינה מקבלת שום תמיכה כספית
מאיזה מוסד שהוא, וכל הלמוד הוא לשמה והאמצעים שלנו
דלים מאד שאין לאל ידינו להגיע לקנות תלמוד בבלי
הנחוץ לנו מאד מאד. אי לזאת אנו מפילים תחינתנו לפני
מעב"ת ואנו פונים אליכם בכל לשון של בקשה שתשלחו
לנו ש"ס בבלי, ותקותנו חזקה בעזה"י להגדיל תורה
ולהאדירה, ויהי"ר שזכות כל התנאים והאמוראים
הקדושים יגינו עליכם ועל כל אשר לכם באלף המגן ובכל
אשר תפנו תצליחו. אמו.

אבותינו ספרו לנו

פוגרום בערב יום הכפורים בהראת.

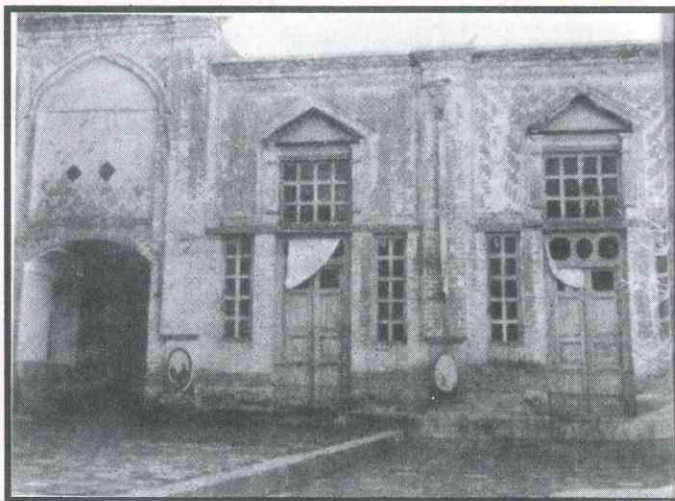
רבים מבני העדה שמעו על חופשות הבוסתנים (באג'), שעשו יהודי אפגניסטאן. יש בינינו כאלה שבעצמם יצאו לבאג' עם הוריהם והם זוכרים את השלווה והשמחה שאיפנו את חופשת הבאג'. אך היו גם ימים אחרים באפגניסטאן.

להלן עדות אישית של המחבר על ארוע קשה שעבר על יהודי הראת בערב יום הכפורים.

מעשה שהייתי עד לו בילדותי בהראת:

בערב יום הכפורים הפיצו המוסלמים שמועה שהיהודים העלימו ילד מוסלמי, ובגין זה ערכו "צ'ולי"-פרעות ביהודי העיר, ופצעו קשה את מולא אברהם שבתאי שוחט וש"צ, מולא משה לוי שבתאי ואחרים. היהודים הסתגרו בכתייהם נעלו את דלתות החצרות והתפללו יחידים ביום הכיפורים. מעטים הלכו לבית-הכנסת. אמי וסבתי לקחו אותי ל"כניסה", בדרך התנכלו לנו מוסלמים שעברו ברחוב וקראו קריאות גנאי ואיימו לפגוע בנו. אך הופיעו כמה מוסלמים שגוננו עלינו והעבירו אותנו לבית הכנסת מולא שמואל, שם התפללו הורי. כך ניצלנו בזכות יום הכיפורים. בינתיים התלוננו ראשי העדה והרב דמא מולא אשר גרג'י לפני המושל-הקומננדי, שהבטיח הגנה, ומולא משה בכצי נתן מקופת העדה שוחד להגן על הקהילה עד יעבור זעם.

מספרו של ראובן קשאני
על יהודי אפגניסטאן.

בית-הכנסת מולא שמואל, החצר לפני הכניסה.
אחד מארבעת בתי הכנסת שהיו באפגניסטאן.

בית הכנסת מולא-י שמואל נבנה בשנת תרס"ב (1902) על חורבות קודמו, שהיה אולי אחד מבתי הכנסת הקדומים ביותר של הראת. הוא נקרא גם "בית הכנסת של ההראתים" או "צ'וקור", שפירושו עמוק, שכן בעבר ירדו אליו במדרגות תלולות שהובילו מרחוב השוק, באזור-י עיראק. בית הכנסת המחודש היה מבנה גדל-מידות שבראשו התנוססו תשע כיפות. בשונה מקודמיו היו קירותיו חשופים, ללא עיטור, למעט גמלונים שהדגישו את ההיכל ואת הפתחים. סגנון הבניה מאוחר מזה של בתי הכנסת האחרים. הבנין נסגר בסוף שנות ה-70 כאשר נתחסלה הקהילה.

שמחת בית השואבה

בית הכנסת
"ישועה ורחמים"
רח' ריכמן 29 ירושלים

מזמין את הציבור
לשמחת בית השואבה
שתתקיים אי"ה ביום שני
י"ז תשרי תשס"ד
ב' חוה"מ סוכות
בבית הכנסת "ישועה ורחמים"
רח' ריכמן 29 ירושלים
בשעה 7:30 בערב

שמחת בית השואבה בבית-הכנסת "ישועה ורחמים"

זמני התפילות בימים נוראים

ער"ה	מנין א'	נץ החמה	מנין ב'	6:30
יום כיפור	מנין א'	6:30	מנין ב'	6:30
סוכות	מנין א'	7:30	מנין ב'	8:00
שמחת תורה	מנין א'	7:30	מנין ב'	8:00

ועד העדה מבקש לרכז שמות וכתובות של כל בני העדה בירושלים ובארץ. לכן נבקשכם להעביר אלינו שם וכתובת מלאה שלכם, ושל קרובים וידידים בני העדה ריכוז השמות יאפשר לנו לסייע, להסתייע ולהעביר מידע על פעולות העדה בעתיד.

בברכת שנה טובה
וגמר חתימה טובה
צבי גול - יו"ר

ישיבה בסוכה בהראת, אפגניסטאן

ועד עדת יהודי אפגניסטאן
בירושלים, מברך את כל בני
עדתנו, ואת כל בית ישראל
בברכת שנה טובה
כתיבה וחתימה טובה.

זמני כניסת ויציאת החג לפי שעון חורף

יציאה	כניסה
6:07	ער"ה 4:54
5:10	יום כיפור 4:43
5:51	סוכות 4:37
4:43	שמחת תורה 4:28

דפוס מיטל

ביצוע כל עבודות דפוס

טל. 02-5003627 פקס. 02-5378142

חברי המערכת:

מר יצחק קשאני.
הרב רפאל בצלאל.
מר יוסף כהן.

מען למכתבים:

ת.ד. 5268 ירושלים 91052